

סח:

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ו מהלכות
ממרים הלכה ה' פתג
לחון רכ:
ב ב מ"י שס ה"י יא:
ג ג ד מ"י שס ה"י ה:
ד ד ה מ"י שס ה"י ו:
ה ה מ"י פ"ח מהלכות גולה
הלכה ו:

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין

בן סודר וסודרה. בן הספדן "גבורות". וא"ת דילמא שנה שלפני גדלות כדאשכחן (מה דף ע"ט). כמשולא הספדן לאש לענין נדרים ומפס"ת וההכא דריש לאש דמשמע לשון גבורה כדכתיב (מ"א ב) וזקוקת וביית לאש וא"ת א"כ למה לן כמתני' טעמא דשלא בא לכלל מצות וי"ל

הנהו לאמינא דמקודס כדכאט שערות
מתחילי הומו דקמון לגבורתו של איש
ואפי' היה יורם מג' חדשים כל היום
ישיבין ביה שנימי קטנוס כיון דלאו
דכאו להוליד דקרינא ביה כן ולא אב:
קכ"א א' אחא צריך החורר בו.
וא"ת ומנא ליה להאי קטן
מתמונא האמר' בפרק מי שמת (נ"ג)
דף קט. וזכיה לקטן לא כשזכיו
לו ע"י אחר הא איהא למ"ד כפ' מי
שמת' וכן לגדול ואין וכן לקטן ואפי'
כפ' וכן לקטן היינו מדברין ולא
מדאורייתא דאורייתא מתורה שלמות
כדמוכח בפ"ק דבבא מציעא (דף י.
ע"ג) דאמר' חזר משום דה איתרי
לזכיה גרע משלמות וקטן לאו דרבי
שלמות הוא ומיהו כה' התקבל (גיט'
דף סד: וסס) גבי גרור וזורק אגוז
ושתלו וזכר לעלמו ואין וזכר לאחרים
וחפץ ומחזירו לאחר שעה וזכר כה'
לעלמו וכן לאחרים משמע דהיינו
מדאורייתא מדפרק' למ"ד אחד זה וא'
זה וזכר לעלמו ואין וזכר לאחרים
למשעיהא דמערימין וכל מעשר שני
דמשעיה דזבוח לאחרים מדאורייתא
ויהא דתמן בהזמון (ספ דף טז:) מציאת
שנים וקטן יס בהן גול מפני דרכי
השמים אבל מדאורייתא לא דעת אחרת
מקובל איתון שאני ובשעת יחלה
דאחר כפ' לולב וערבה (סוכה דף מו:)
לזכר ליקני ארעם לליבויס ליתוקא
דיתוקא מינקא קני אקוני' לא מקני
דמיקנא קני אפילו מדאורייתא ע"י

דעמא אחר' מקנא און ווכה מדאורייתא לאחרים לרב אסי דגטין
 ונלעצמא לכילי עלמא ווא דלמך גרים פ"ב דקידושין (דף מב. וסא)
 אריא ווכה און קטן ווכה היינו און ממנה אחרים על פסמו
 אריא שזין ווכה לאחרים קאמר אע"י דעמא אחרים מקנא און
 ודלגא כרב אסי ווא"ו היאך מדרקן גציעין"י דווכה לאחרים מפרודה
 מעשר שני לאחרים ואלא אסי' לעלמן לא וזי מדאורייתא כשאין
 דעמא אחרים מקנא און ובחילוי מעשר מי איכא דעמא אחרת מקנא
 לאחרים ע"י וזימ קטן וי"ל קעסר דמקנא דכמו שזוכה לעלמן
 ובחילוי מעשר מן התורה מהמתה דמופלג סמוך למא דאורייתא כמו ין
 ווכה לאחרים מן התורה וקאמ משמע בירושלמי כפרק חלון דאס
 וואו ין דעמא אית ליה ווכה מדאורייתא מדרקן רבנן דקסימי
 נשך (ב"ב דף עא) משמע דלית ליה ווכה מדאורייתא גבי' ברוב
 ספרים קטן נהי דשלימות לית ליה ווכה מדרבנן אית ליה ויש
 ספרים דלא גרי' מדרבנן ועוד משכחתו ליה שיש לו ממון לקטן נשך.
 פסרי' אה אביו קודם שגמירי' לאחרים כפי"ק דאורייתא (דף ע"ג)
 דעובד כוכבים וירא אה אביו דבר תורה שגא' ין ירושה לעשו נתיי
 אה אה שער ין נמי במעשה דיו דנלכחא וסבר טרחה שלן דאורייתא
 ווא"ו היא ימחייב דאס על גילוה אה וסבר נשבעין על טענת
 שטות וזימא דרדשנין רבנן חסא (ב"ב דף ע"ג) ויפרה שרונה

[illegible][illegible]

בן ^הסורר ומורה ^אמאימתי נעשה בן סורר

ומורה משיבא שתי שערות ועד שיקרן
וקון התחתון ולא העליון אלא שדברו חכמים
כלשון נקה שנאמר וְכִי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן בִּן
וְיֹאמַר בֶּת בֶּת בֶּן וְלֹא אִישׁ קָטָן פְּטוּר שְׁלֹא בֵּא
בְּכֻלָּל מִצּוֹת: גַּמ' קָטָן מְגֻלָּה דְּפִטּוּר מְגֻלָּה
בְּדִבְרֵהּ מִשְׁמַע שְׁלֹא בֵּא לְכָלֵל מִצּוֹת וְתוֹ
הֵיכָא אֲשַׁכְחֵן רַעֲנַשׁ הַכְּתוּב דְּהִכָּא לִיבְעִי
לְמִפְטוּרִיהּ אֲנִי הִכִּי קְאָמְרִין אֲמַר בֶּן
סוֹרֵר וּמוֹרֵה עַל חֲטָאוֹ נִהְרַג עַל שֵׁם סוֹפוֹ
נִהְרַג וְכִיּוֹן דְּעַל שֵׁם סוֹפוֹ נִהְרַג אֲפִילוּ קָטָן
מִמֶּנִּי וְעוֹד בֶּן וְלֹא אִישׁ קָטָן מִשְׁמַע אֲמַר רַב
יְהוּדָה אֲמַר רַב דְּאָמַר קָטָן כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ
בֶּן בִּן הַסֶּמֶךְ לְגִבּוּרֹתוֹ שָׁל וְכִי עֵד שִׁיקָף
וְקוֹן הַתַּחְתּוֹן כו': תִּנִּי רַבִּי חִיָּא עַד שִׁיקָף
עֲטֶרֶה כִּי אַתָּא רַב דִּימִי אֲמַר יִהְיֶה קֶפֶת גִּיד
וְלֹא הִקֶּפֶת בִּצִּיצִים אֲמַר רַב חֲסֵדָא קָטָן
שֶׁהוּלֵלֵד אִין בְּנוֹ עֲנֶשֶׁה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה שְׁנֵא'
כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן לְאִישׁ בֶּן וְיֹאמַר לְבֶן בִּן הָאִי
לִימָא קָרָא כִּי יִהְיֶה בֶּן לְאִישׁ מִמֶּנִּי רַב א"כ
לְאִישׁ בֶּן ש"מ לְכַרְבֵּי חֲסֵדָא וְאִימָא כּוֹלִיהּ
לְהִכִּי הוּא דַּתָּא אִם כֵּן נִימָא קָרָא בֶּן אִישׁ
לְמִמָּא לְאִישׁ בֶּן שְׁמַע מִינֵה תִּרְתִּי וּפְלִיגָא
דְּרַבָּה דְּאָמַר רַבָּה קָטָן אִינוּ מוֹלִיד שְׁנֵא' אִם
אִין לְאִישׁ גּוֹאֵל וְכִי יֵשׁ לָךְ אָדָם בִּישְׂרָאֵל
שֶׁאִין לוֹ גּוֹאֵל אִלָּא בְּגוֹל הֵגַר הַכְּתוּב מְדַבֵּר
וְאֲמַר

עשרות מילי: **לכרדכ יהודה**. דלמר הא לאש בן סורר ומורה
עמנו קאי והבי קאמר כשיהיה הכן לאש כלומר כשיגיע לכלל אישות:
י"ג א"כ **לימא קרא בן לאש**. דמשמע שפיר דהבי קאמר כי יהיה
הכאן בכלל איש: מאי כי יהיה **לאש בן**. השתא משמע כשיהיה
בן הכן דהאי אבות קאי ולמעוטי דבטו של קטן פטור לעולם:
וימא בוליס. האי קרא לכרדכ חסדא הוא דלמי לקטוטי בנזי של
קטן אבל קטן עמנו מייחבי דהא בן כחבי וסמוך לגבורתו של איש
ממא לן: הי"ג א"כ **לימא קרא כי יהיה בן איש**. א"כ דכוליה אבות
קאי לא לכבוד ביה למ"ד אלף ובי מאי בן איש סורר ומורה דמשמע
בטו של איש ולא בטו של קטן: **מאי**. ובי יהיה לאש למיה הקדים
לאש ברשא והולדך להטייל בן למי: **שמע מוניה תריס**. תמוס
דהשתא משמע הכי ומשמע הכי כי יהיה בן לאש כשיגיע לגבורתו של
איש ומשמע נמי אבות כי יהיה לאש גדול בן ולא שיהיה לקטן בן:
ופליגא דרבה. האי דרשן חסדא דלמר קאטן שמועיל פטור דלאלא
דקטן מוליד פליגא דרבי: **ואס אין לאש גואל**. גבי גזיל ומשבע
על שקר דכתיב לעיל מיתה והמירו כל חטאתם אשר עשו והביא אל
אשמו ברשאו והאי אשמו קרן של גולה: **שאין לו גואלים**. אין
לך אדם בישראל שאין לו גואלים כל זמן שלא כלו בני יעקב הקרוב
קרוב קודם: **בגול סגר**. ומת לאחר שנשבע לו שאין לו יורשים:
ואמר

היו מילי בטעות כפירה והודאה אבל ע"פ עד אחד נשבעים אף
מכיוון ההלכה והאמירה "ה"מ ישראל אצל עובד כוכבים אמרתי בלחצי
אמתי והא' לאו קושיא היה ד"ר חקשי' לן כל גרים הישר מטיילין אמת
ימא ודלי קשה היכן נגמיר ד"ר' כגון משגיחיה אמו נשביא מעבדים
התגירה ננה אין לרין טבילה ואפשר השתא דאחרי כן יורש את אמו
דין אמו ע"ד וכל מילי משבי' לה להחריז בנת ישראל וקידושי
דין כה ע"ד כזבים לעקור דבר מה התורה חדל ד"ה"מ נשכ' ואל תעשה
וגראה דרביה גדרות' אל דמי לשאר רביות שב"ד מטיילין אמו
תחת כנפי השבייה והא' דפרין בכחוצות (שם) תנינא זכין לאדם
נשבוש אלם הימה חצונה לא היה לביד' להתמלע להנשים גופו דבר
וגראה פחותה מנת שלשה שבייה בעלמא הוא דפרשייה שחיליה
את דמיס וכמה קטנים היו בשעת מתן תורה ובפרק עשרה יומין
הכונה שזעזע בחוליה בישראל ומימי' ראיה מדמכחי בכלל מדין וכל
הגדילו יוכלין למחות את אמרינן דישכדלו שעה אחת ולא מיחו שוב
ואין חסירה אלף קבלת מנות ומשור' גדולו אל מוהי היינו קבלה:

צ"ל

מסורת הש"ס

(א) נדה נכח, (ב) ולקמן
על: (ג) ב"ק קטז, קדושין
כא, (ד) דף נג, (ה) עד
שיקוף וזן לימא כס"א,
(ו) ושיך לדף סג, (ז) ושם
קטז, (ח) לדף סה, ושם.

תורה אור השלם

1. כי יהיה לאיש בן
סורר ומורה איננו שמע
בקול אביו ובקול אמו
ויסרו אותו ולא ישמע
אליהם: דברים כא יח
2. ואם אין לאיש גאל
להשיב האשם אליו
דאשם המושב לין לבדן
מלבד איל הבפמים אשר
יכפר בו עָלָיו:

מוסר רש"י

[illegible]